

Deklaracje zgodności dla urządzeń stosowanych w elektronicznych systemach zabezpieczeń

Andrzej Tomczak

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 7 września 2010 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać ochrona wartości pieniężnych przechowywanych i transportowanych przez przedsiębiorców i inne jednostki organizacyjne (Dz.U. z 2010 r. Nr 166, poz. 1128), zwane dalej rozporządzeniem, nakłada wiele obowiązków na wykonawcę elektronicznego systemu zabezpieczeń, instalowanego w obiekcie podlegającym przepisom rozporządzenia. Jednym z nich jest dostarczenie certyfikatów lub deklaracji zgodności dla urządzeń zastosowanych w systemie, które wymagają klasyfikacji. W artykule skoncentrujemy się na prawidłowym wydawaniu deklaracji zgodności.

Jakie urządzenia wymagają posiadania deklaracji zgodności (lub certyfikatów)?

Zanim zajmiemy się tematem wydawania deklaracji zgodności, należy ustalić, w których obiektach elektroniczne systemy zabezpieczeń podlegają rygorom rozporządzenia. Otóż zgodnie z zapisami § 2.1 omawiane przepisy dotyczą systemów przeznaczonych do ochrony wartości pieniężnych, instalowanych w budynkach lub pomieszczeniach znajdujących się w granicach obszarów i obiektów umieszczonych w ewidencji, o której mowa w art. 5 ust. 5 ustawy z 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (Dz.U. z 2005 r. Nr 145, poz. 1221, z późn. zm.), zwanej dalej ustawą, lub na terenie jednostek, w których utworzono wewnętrzną służbę ochrony zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy. Czyli mówiąc krótko: podlegających obowiązkowej ochronie z mocy ustawy.

Natomiast § 2.2 rozciąga przepisy na wszystkich przedsiębiorców przechowujących wartości pieniężne przekraczające 0,2 jednostki obliczeniowej (w IV kwartale 2010 r. > 76 837,92 zł).

Każdy przedsiębiorca, który przechowuje w budynkach lub pomieszczeniach wartości pieniężne, których równowartość przekracza 0,2 jednostki obliczeniowej (w IV kwartale 2010 r. > 76 837,92 zł), ma obowiązek zapewnienia co najmniej zabezpieczenia technicznego tych budynków lub pomieszczeń.

Rozporządzenie wprowadza ograniczoną liczbę definicji. Jest tylko mowa o war-

tościach transportowanych i przechowywanych. Należy więc rozumieć, że wartości są albo przechowywane, albo transportowane. Czyli np. wartości w trakcie liczenia są przechowywane. Z tego wynika, że czynność ta musi zostać odpowiednio zabezpieczona technicznie poprzez zastosowanie pomieszczeń, urządzeń, elektronicznych systemów zabezpieczeń budynków, pomieszczeń lub urządzeń (uwaga na szczegółowe definicje specjalistyczne pomieszczeń i urządzeń obowiązujące w rozporządzeniu).

Pomieszczenie – wg rozporządzenia – to wydzielona część budynku o określonej klasie odporności na włamanie, służąca do przechowywania wartości pieniężnych.

Urządzenie – wg rozporządzenia – to urządzenie mechaniczne o określonej klasie odporności na włamanie, służące do przechowywania i transportu wartości pieniężnych.

Rozporządzenie rozróżnia jedynie stałe przechowywanie wartości w urządzeniach oraz przechowywanie wartości w urządzeniach w czasie godzin pracy pod nadzorem osób obsługujących te urządzenia. Rodzaj zastosowanego zabezpieczenia

należy dobrać na podstawie analizy odpowiednich załączników technicznych. Temat ten nie będzie poruszany w niniejszym artykule.

Jeżeli wartości pieniężne mają być zabezpieczone za pomocą systemów elektronicznych, to elementy systemów, dla których wymagana jest klasyfikacja, powinny posiadać odpowiednie (do danej klasyfikacji) certyfikaty lub deklaracje zgodności, w rozumieniu przepisów o systemie oceny zgodności (§ 12.3 rozporządzenia).

Dla których urządzeń wymagane jest zatem posiadanie deklaracji zgodności (lub certyfikatu)? Z zapisów rozporządzenia bezpośrednio wynika, że klasyfikacji podlegają systemy sygnalizacji włamania i napadu, zaś pośrednio również systemy transmisji alarmu. Aby system uzyskał konkretny stopień zabezpieczenia (w przypadku rozporządzenia od stopnia 2 do stopnia 4), wymagane jest wyposażenie go w odpowiedni system transmisji alarmu, również klasyfikowany. Na przykład system sygnalizacji włamania i napadu w stopniu 2 musi być wyposażony w system transmisji alarmu zakwalifikowany przynajmniej jako ATS 3 lub dwa systemy transmisji; jeden minimum ATS 2,

Tab. 1. Minimalne wymagania zgłaszania dla systemów sygnalizacji włamania i napadu zgodnie z normą PN-EN 50131-1 i rozporządzeniem

Stopień zabezpieczenia wg rozporządzenia	Stopień 2		Stopień 3		Stopień 4	
	D	C	D	C	D	C
Opcja PN-EN 50131-1						
Podstawowy system transmisji alarmów	ATS 3	ATS 2	ATS 5	ATS 4	ATS 6	ATS 5
Dodatkowy system transmisji alarmów	x	ATS 1	x	ATS 3	x	ATS 4

drugi minimum ATS 1 (tab. 1) – ograniczenie liczby rozwiązań wynika z tego, iż w przypadku wystąpienia alarmu napadowego nie uruchamia się lokalnie głośniejszy sygnalizacji.

W przypadku systemów sygnalizacji włamania wymogi zgłaszania dopuszczają zastosowanie sygnalizatorów zewnętrznych i jednego systemu transmisji alarmów (ATS 2 dla stopnia 2, ATS 4 dla stopnia 3 oraz ATS 5 dla stopnia 4).

Dla urządzeń systemów sygnalizacji włamania i napadu są prowadzone dwie odrębne klasyfikacje. Pierwsza dotyczy wspomnianego już stopniowania zabezpieczeń (stopnie zabezpieczenia 1–4), druga tzw. klasyfikacji środowiskowej (klasy środowiskowe I–IV).

Podstawy prawne oraz zasady wydawania deklaracji zgodności

Na terenie RP podstawy prawne reguluje ustawa z 30 sierpnia 2002 r. o systemie zgodności (Dz.U. z 2002 Nr 166 poz. 1360 z późn. zmianami, tekst jednolity Dz.U. z 2010 Nr 138 poz. 935). Deklaracja zgodności jest oświadczeniem producenta lub jego upoważnionego na piśmie przedstawiciela, stwierdzającym na jego wyłączną odpowiedzialność, że wyrób jest zgodny z określonymi wymaganiami. Upoważniony przedstawiciel to osoba fizyczna lub prawna, z siedzibą na terytorium Unii Europejskiej (w tym oczywiście Polski) lub państwa członkowskiego EFTA, strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.

Producent i upoważniony przedstawiciel zawsze wystawiają deklarację zgodności w swoim imieniu i na własną odpowiedzialność. Upoważniony przedstawiciel, dla ważności wystawionej przez siebie deklaracji zgodności, powinien dostarczyć dodatkowo na piśmie potwierdzenie upoważnienia wystawione przez producenta.

Jak wystawia się deklarację zgodności?

Szczegóły dotyczące wydawania deklaracji zgodności określa norma PN-EN ISO/IEC 17050-1 *Ocena zgodności – Deklaracja zgodności składana przez dostawcę – Część 1: Wymagania ogólne*, zaś dokumentację wspomagającą określa norma PN-EN ISO/IEC 17050-2 *Ocena zgodności – Deklaracja zgodności składana przez dostawcę – Część 2: Dokumentacja wspomagająca*.

Zgodnie z przywołanymi zapisami deklaracja zgodności powinna być oparta na przeprowadzonych badaniach, pomiarach, audytach itp. Na potwierdzenie możliwości wystawienia deklaracji zgodności wystawca powinien dysponować odpowiednią dokumentacją wspomagającą, przygotowaną przez siebie, stro-

nę działającą na zlecenie (np. jednostkę kontrolującą) lub stroną niezależną (np. jednostkę certyfikującą).

Zasady tworzenia dokumentacji wspomagającej określa arkusz 2 przywołanej normy. Zgodnie z zapisami normy wystawca (...) deklaracji zgodności powinien udostępnić dokumentację wspomagającą na żądanie odpowiednich organów określonych prawem, w zakresie niezbędnym do spełnienia wymagań przepisów.

Procedura wystawiania deklaracji zgodności jest określona przez normy polskie, europejskie i międzynarodowe (PN-EN ISO/IEC 17050-1 oraz PN-EN ISO/IEC 17050-2).

Po dawce teorii należy przejść do praktyki. W jaki sposób wystawia się deklarację zgodności?

Należy przynajmniej:

- Jednoznacznie zidentyfikować deklarację zgodności (np. numerem) (1.).
- Jednoznacznie określić wystawcę deklaracji (2.).
- Jednoznacznie zidentyfikować przedmiot lub przedmioty podlegające deklaracji (3.).

• Złożyć deklarację zgodności, identyfikując normy, które są podstawą wystawianej deklaracji (4.).

• Podpisać deklarację, podając pełne nazwisko i funkcję osoby podpisującej. Deklarację podpisującą w imieniu instytucji musi podpisać minimum tyle osób, ile wymaga forma prawna danej instytucji (5.).

• Podać datę i miejsce wystawienia deklaracji (6.).

Przykładowy wzór formularza deklaracji zgodności jest zawarty w pierwszym arkuszu normy PN-EN ISO/IEC 17050-1.

Do tej pory bardzo często stykaliśmy się z deklaracjami zgodności wystawianymi przez dostawców i wykonawców, którzy nie mieli pojęcia co robią, jak to należy robić i jakie konsekwencje im grożą. Mam nadzieję, że powyższy artykuł uzmysłowia, iż wystawienie deklaracji zgodności nie jest „rozrywką łatwą, lekką i przyjemną” i praktycznie niewiele różni się od procesu certyfikacji (oprócz mniejszych kosztów). □

1. ir inner range Europe Ltd

2. Declaration of Conformity IR 1-2011

Inner Range (Europe) Limited confirm that the following products are suitable for use with systems designed, programmed and installed to conform to I.S.EN50131:1997 (Eire) / DD243:2004 & PD6662:2004 (UK) / EN50131:2006 (UK/EU) to the security grade and environmental class indicated below.

The respective classifications according to I.S.EN50136:1998 (Eire)/ EN50136:1998 (UK/EU) for products which include or are solely ATS (Alarm Transmission Systems) are also shown below.

Part Number	Description	EN50131:2006 (UK) I.S.EN50131:1997 (Eire)		EN50136-1:1998																		
		Security Grade	Environment Class	Alarm Transmission System	Transmission Time	Transmission Time, Minimum	Classification	Reporting Time	Security	Signal Sensitivity	Information Security	Availability										
Control Equipment & ATS																						
995003	Concept 5000 Controller	Grade 3	Class 2	ATS 2	D3	M4	T6	S1	I0	A3												
99002 EU	Concept 4000 Controller	Grade 3	Class 2	ATS 2	D3	M4	T6	S1	I0	A3												
995002 IPD	IP4-Door Controller	Grade 3	Class 2	ATS 2	D3	M4	T6	S1	I0	A3												
198500 EU	Fractech FE3000 Premier (I/Face Mode)	Grade 2	Class 2	ATS 2	D3	M3*	T6	S1	I0	A3												
998305	Fractech FE3000 Serial (I/Face Mode)	Grade 2	Class 2	ATS 2	D3	M3*	T6	S1	I0	A3												
Modules																						
995000	Universal Elite Terminal	Grade 3	Class 2																			
995000 ML	Universal Elite Terminal (Multi Lingual)	Grade 3	Class 2																			
995000 CY	Universal Elite Terminal (Cyrillic)	Grade 3	Class 2																			
995004	Universal Expander	Grade 3	Class 2																			
995012	2 Door Access Module	Grade 3	Class 2																			
995014	Intelligent Four Door Access Module	Grade 3	Class 2																			
995086	Mini Expander	Grade 3	Class 2																			
995050	LAN Power Supply	Grade 3	Class 2																			
Ancillary Equipment																						
995006	Universal Expander 16 Zone Extension	Grade 3	Class 2																			
995013	4 Reader Expander for IFCAM	Grade 3	Class 2																			
194820	LAN Control Interface Card (for Uni. Exp.)	Grade 3	Class 2																			
995055	8 Aux Expander (for Control Module)	Grade 3	Class 2																			
995066	2 Port UART	Grade 3	Class 2																			
995068	4 Port UART	Grade 3	Class 2																			
995080	LAN Isolator	Grade 3	Class 2																			
995081	Fibre Modem	Grade 3	Class 2																			
995082E	8 way relay card (for Uni. Exp.)	Grade 3	Class 2																			
995084C	8 way relay card (for Control Module)	Grade 3	Class 2																			
995090	Ethernet + 1 Port UART	Grade 3	Class 2																			
995091	Ethernet + 3 Port UART	Grade 3	Class 2																			

Signed for and on Behalf of Inner Range Europe Limited:

Timothy C. Northwood

Full name: Timothy C. Northwood

Position: General Manager Inner Range Europe Limited

Place and date of Issue: Reading UK 17th January 2011

Inner Range Europe Ltd
Units 10 & 11, Theale Lakes Business Park
Moulden Way, Sulhamstead, Reading, Berks RG7 4GB United Kingdom
Tel: +44 (0)845 4705000 Fax: +44 (0)845 4705001
Company Registration Number 39703340